

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. Utrùm Clerici beneficiati ex lege justitiæ teneatur reditus
superfluum beneficiorum erogare in pios usus, an verò ex alia lege, vel
præcepto, sine onere restitutionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

patrimonialium, & de his plenè disponere possit, tam inter vivos, quàm per ultimam voluntatem, nõ minùs, quàm Laici, prout constat *ex cap. Quia nos 9. De testament.* neque enim per ordinem, aut Clericatum fiunt incapaces domini, aut eo se abdicant. De bonis ergò, seu de redditibus merè Ecclesiasticis, quos ratione suorum beneficiorum habent, est questio tantùm, utrum horum etiam sint Domini. Qua in re, certum est secundo, quòd eorum proventuum, quos ex bonis Ecclesiasticis ratione suorum beneficiorum percipiunt, verissimi sint Domini tales Clerici beneficiati sæculares, quoad illam partem, quæ ipsis ad vitæ honestæ sustentationem, necessaria est, ut possint etiam de hac parte pro suo arbitratu, ad profanas causas, dum vivunt, disponere, si quid ob parsimoniam propriam, de his honestæ sustentationi necessariis fructibus, comparcant; habent enim se hi fructus ad sustentationem honestam necessarij, sicuti justum stipendium, quod numerari solet, ad certa obsequia obligatis, ergo sicuti hi verissimi Domini, hujus justij sui stipendij fiunt, ita etiam perfectum dominium suorum fructuum ad honestam sustentationem sibi necessariorum, habent hi Clerici beneficiati. Tertio denique valde probabile est, quòd pleni, & perfecti etiam Domini sint hi Clerici sæculares beneficiati, reddituum beneficiorum, etiam superfluum, qui scilicet ad competentem Clerici talis sustentationem necessarij non sunt, ita tamen, ut obligationem habeant hi Clerici in pios usus eos expendendi: Dicitur enim in *cap. unico De Clericis non residentibus*

in 6. Et in Trident. sessione 23. cap. 1. De reform. quòd absentes à divinis officiis sine justa causa, vel non residentes, fructus suorum beneficiorum non faciant suos, & privati debeant fructibus, quos lucrari poterant, si ultra tempus constitutum à beneficio abstulerint; quæ verba satis probant à contrario sensu, quòd dominium suorum fructuum acquirant beneficiati, si quoad residentiam suæ obligationi satisfaciant, cum fructus facere suos, aut lucrari, idem sit, ac dominium acquirere; quòd autem huic dominio etiam adsit obligatio expendendi in pauperes, aut pias causas fructus tales superfluos, ex varijs juribus probatur, & ex mox dicendis patebit.

§. II.

Utrum Clerici beneficiati ex lege justitia teneantur redditus superfluum beneficiorum erogare in pios usus, an verò ex alia lege, vel precepto, sine onere restitutionis?

Obligari tales Clericos ex justitia ad fructus hos superfluos expendendos in pauperes, vel alias pias causas plurimi docent, ita ut ad restitutionem faciendam ex alijs suis bonis teneantur, si superfluum suorum reddituum aliquid in profanos usus expenderit; quam sententiam valde probabilem, omnibus beneficiatis in praxi consulendam, fatentur etiam aliqui, qui contrariam sententiam tuentur, cum quòd satis efficaciter esprobetur, non tantùm ex varijs juris antiqui textibus, sed ex *Trid. etiam sess. 25. cap. 1. De reform.* & ratio etiam probat, quæ cum hoc onere, pacto, & modo, data hæc beneficiatis, putat, ut superflua

sua in pios usus expendant; neque ostendi possit, contra quam legem peccent beneficiati, superflua hæc in profanos usus expendendo, nisi obligari eos ex iustitia dicatur. Contraria tamen sententia, quod non obligentur ex iustitia, ad superfluos hos fructus in pias causas expendendas, sed ex charitate tantum, quæ obligat ad subveniendum pauperibus, ut volant aliqui; vel ex religione desumendo obligationem talem ex ipsa bonorum talium, Deo & Sanctis oblatorum, natura, quæ expendi volunt, ut Sanctos decet, prout putant alii; vel ex alio iuris positivi humani præcepto, ex variis iurum textibus petito, &c. comuni hodie usu, & consuetudine recepta est, ac ob plurimorum AA. auctoritatem valde probabilis, cum obligatio iustitiæ non facile probari possit, ex fundatorum, aut hæc bona conferentium voluntate, qui tam rigidi, ad Clericos, sub hoc onere, obligandos, vix videntur præsumi posse, absque irreverentia in statum Clericalem; neque conscientiam sibi facile faciant restitutionis, dantes Clerici hæc bona ad profanos usus, consanguineis v. g. aut accipientes Laici talia bona ad profanum usum ipsis expensa; & facile etiam explicentur SS. PP. & SS. Canones, qui contrarium videntur asserere, aut restitutionem faciendam insinuare, loqui scilicet illos, de illo tempore, quoniam bona Ecclesiæ in quatuor partes distributa fuerunt, ut una scilicet cederet Episcopo; altera Clericis aliis; tertia fabricæ; quarta pauperibus: hodie tamen post divisionem hanc legitimam auctoritate factam, cessat hæc obligatio iustitiæ.

§. III.

Ad quem pertineant bona sua à Clerico beneficiato, & meliorata facta in rebus Ecclesiæ, num ad Ecclesiam, an vero ad ipsum beneficiatum?

Prima quæstio non ex regula generali, sed ex variis circumstantiis decidi debet; si enim Prælati vel Rector Ecclesiæ, aut beneficiatus, nihil, vel parvum patrimonium eo tempore habuit, quo ad Prælatum talem, aut beneficium promotus præsumitur (cæteris paribus) et bonos fundos v. g. prædia, &c. quæ antea ab eo acquisita sunt, et antea Ecclesiæ fuisse coempta, & utilitatem per se pertinere, prout statutum habet in cap. Investigandum i. h. i. negatim decens est, ut qui nullum, vel exiguum patrimonium habet, sibi patrimonium acquirat ex redditibus Ecclesiæ, per prohibitam v. g. negotiationem. Si vero proprium patrimonium eo tempore habuit, & hoc quidem amplum, cum tamen redditus tenues beneficium essent, propriis potius, quam ex Ecclesiæ redditibus, comparasse sibi talia bona censeri debet, quæ præsumptio etiam tunc locum habet, quando beneficiatus proprio nomine talia bona emit, & quæ etiam ac pacifice aliquamdiu possedit, ut in tali casu, pro possessore, etiam hærede præsumi debeat, cum delictum in dubio non sit præsumendum. Scilicet tamen casus contingere potest, vel ratione patrimonii habiti, vel ratione industriae adhibite, ut bona taliter a Clerico beneficiato coempta, sive propria